

Zhodnocení chřipkové sezony 2020–2021

Assessment of the 2020–2021 influenza season

Jan Kynčl, Helena Jiřincová

Aktivita chřipky zůstává od začátku sezony až do současnosti na základní, zcela neepidemické úrovni. V Evropském regionu v období od 40. týdne 2020 do 8. týdne 2021 byl, ve srovnání s průměrem předchozích šesti sezon, zaznamenán pokles sentinelových detekcí viru chřipky o 99,8 %. Tento trend pokračoval i v dalších týdnech. Až do 14. týdne 2021 bylo v celém regionu zachyceno pouze 37 pozitivních vzorků na chřipku v rámci sentinelového systému (sít spolupracujících praktických lékařů) a 779 pozitivních vzorků na chřipku v rámci nesentinelového systému (nemocnice a ostatní ambulantní lékaři). Byly zachyceny oba subtypy virů chřipky typu A a obě linie virů chřipky typu B.

V České republice v rámci sítě laboratoří spolupracujících s NRL pro chřipku a nechřipkové respirační viry nebyl v sezoně 2020–2021 zaznamenán jediný pozitivní záchyt viru chřipky. Kromě velmi častých záchytů viru SARS-CoV-2 byly ve vyšetřovaných vzorcích v ČR relativně často zachyceny lidské rhinoviry. Mezi ojediněle detekovanými viry byly RSV, enteroviry, adenoviry, a s nástupem jara i běžné koronaviry.

Pandemie covid-19 ovlivnila chování při vyhledávání zdravotní péče, poskytování zdravotní péče, stejně tak i testovací postupy a kapacity v Evropském regionu, což mělo nepříznivý dopad na sběr epidemiologických a virologických chřipkových dat již od března 2020. Systém surveillance se však v průběhu sezóny 2020–2021 zlepšil a ve srovnání s předchozími sezonami došlo celkově jen ke zhruba dvacetiprocentnímu poklesu v počtu testovaných vzorků.

Provádění přísných protiepidemických opatření během pandemie covid-19 (například práce z domova, uzavření škol, omezování shromažďování, zvýšená hygienická opatření, nošení roušek/respirátorů atd.) s cílem snížit přenos viru SARS-CoV-2 rovněž snížilo cirkulaci jiných respiračních virů. Velmi nízká aktivita chřipky v aktuální sezoně je

tak podobná spíše cirkulaci virů chřipky v mimosezonním období. Podobně tomu tak bylo i na jižní polokouli v roce 2020, kde během jejich zimní sezony byla zaznamenána také nízká chřipková aktivita.

Za předpokladu, že nedojde k nečekanému vývoji situace, vzhledem k pomalu se zvyšující proočkovanosti proti nemoci covid-19 lze očekávat postupnou normalizaci života společnosti na celém světě. To ve svém důsledku ovšem znamená i normalizaci výskytu chřipkových onemocnění, k nimž by v následující sezoně 2021–22 mělo již docházet tak jako v běžné sezoně. Nadále nelze vyloučit možnou vysoce rizikovou kombinaci výskytu onemocnění covid-19 a chřipky. Naštěstí obě nemoci jsou nyní již preventabilní vakcinací. Vzhledem k tomu, že v aktuální sezoně byly v Evropském regionu zachyceny oba subtypy virů chřipky typu A a obě linie virů chřipky typu B, je vysoce žádoucí i před další sezonou realizovat očkování proti chřipce. Toto očkování slouží jako prevence chřipky u dospělých, dětí ve věku od 6 měsíců a mladistvých. Vakcinace proti chřipce se zvláště doporučuje osobám s chronickým onemocněním, u nichž onemocnění chřipkou obvykle vede ke zhoršení jejich základního onemocnění, a osobám, u nichž existuje vysoké riziko výskytu komplikací po onemocnění chřipkou.

MUDr. Jan Kynčl, Ph.D.

*Odd. epidemiologie infekčních nemocí
CEM – SZÚ*

RNDr. Helena Jiřincová

*NRL pro chřipku a nechřipková
respirační virová onemocnění
CEM – SZÚ*